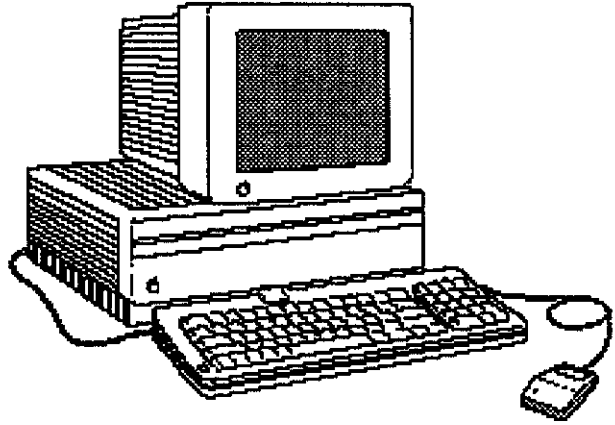

تکملة بررسی نرم افزارهای قرآن کریم

محمد سهیلی پور

در خصوص نرم افزارهای قرآنی قبلاً گزارش همراه با نقد تقدیم کردم، در ادامه و با وقفهٔ زمان نزدیک به دو سال، گزارش تکمیلی را به شرح زیر آماده کردم که امیدوارم برای علاقه مندان به نرم افزارهای قرآنی مفید واقع شود و تولید نرم افزارهای مربوط به قرآن کریم تداوم داشته است.

بعضی از نرم افزارهایی که قبلاً تولید شده بود، نسخه های جدیدی به بازار ارائه کرده اند که مهم ترین آنها در داخل کشور عبارت اند از: کوثر، هدی و نور؛ و در خارج کشور نرم افزار صخر.

نرم افزار قرآنی جدیدی نیز به نام نشر، به نرم افزارهای قرآنی اضافه شده است که در این گزارش، در دو بخش به بررسی آنها خواهیم پرداخت.

در بخش اول، به معرفی امکانات تازه نسخه های جدید نرم افزارهای قبلی اشاره خواهیم کرد و در بخش دوم به بررسی امکانات نرم افزارهای جدید می پردازیم.

نرم افزارهای داخلی

۱. نرم افزار قرآنی نور:

این برنامه که به همت مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی در قم تولید شده است،

دومین نسخه خود را، رایگان تقدیم علاقه مندان کرده است. از آنجا که امکانات این نسخه نسبت به نسخه های قبلی تحولی نداشته است. علاقه مندان به آشنایی با آنرا، به معرفی که در فصلنامه بینات شماره ۲ انجام گرفته، ارجاع می دهیم. تغییرات اصلی این نسخه جدید در ارتباط با کاربر است که در اصطلاح فنی آنرا interface می گویند.

۲. نرم افزار قرآنی نشر:

این برنامه با هدف تمرین بر آموخته های حفظ و ترجمه قرآن آماده گردیده است. صاحب امتیاز و توزیع کننده این نرم افزار، مؤسسه مطبوعاتی نشرآوران است. مخاطب اصلی این نرم افزار دانش آموزان می باشند.

این نرم افزار سؤالات مختلفی از متن قرآن و ترجمه آن را مطرح کرده است و متناسب با پاسخ هایی که از انسان می گیرد، امتیاز می دهد.

محیط این نرم افزار گرافیک بوده و با انواع کامپیوترهای PC منطبق با IBM می توان با آن کار کرد.

این نرم افزار برای ۵ جزء قرآن، حتی به روی دیسکت نیز قابل اجراست، ولی برای کار با تمام متن قرآن حتماً باید نسخه دو دیسکی آنرا تهیه کرد.^۱

۳. نرم افزار کوثر نسخه 2.5 پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

امکانات نسخه اول این نرم افزار در فصلنامه بینات شماره ۲ معرفی گردید. امکاناتی که در نسخه های تکمیلی اضافه شده است، اغلب امکانات پژوهشی است و به ندرت امکانات آموزشی نیز دارد.

امکانات افزوده شده به این نرم افزار عبارت اند از:

الف) افزایش ترجمه های فارسی به ۴ ترجمه متعلق به آقایان: آیتی، بهبودی، فولادوند و معادیخواه.

ب) امکان کار با هریک از ترجمه ها و یا مشاهده همزمان بعضی از آنها.

ج) امکان کار با ماکروها: منظور از ماکرو، فایل هایی است که در آنها فرامین متوالی و منظم نرم افزار ثبت می گردد و قابل تولید یا اجرا با همان نرم افزار می باشند.

وجود ماکروها قابلیت های پژوهشی کوثر را دوچندان کرده است و به فضل خداوند در آینده نمونه هایی از گزارشات نرم افزار را نیز عرضه خواهیم کرد.

د) امکان کار با عبارات قرآن، به همان شکل که در نسخه های قبلی امکان مطالعه کلمات قرآن فراهم شده بود در این نسخه نیز امکان کار با عبارات قرآن وجود دارد.

ه) تقویت قسمت های مختلف برنامه، به ویژه قسمت های آماری، امکانات صوتی (امکان پخش صوت از ساندبلاستر) و قسمت موضوعات.

و) امکان دستیابی به اطلاعات مربوط به سوره های قرآن بر مبنای کتاب «آشنایی با سوره های قرآن» از مؤلف محترم جناب آقای هاشم هاشم زاده هریسی.

نرم افزار کوثر به طور کلی نسبت به سایر نرم افزارهای قرآنی از عمق بیشتری برخوردار است و به همان نسبت کاربر کمتر دارد و نیازهایی که با نرم افزارهایی همچون نور قابل دستیابی نیست با کوثر به راحتی قابل دسترسی است.^۲

ضمناً تمامی نرم افزارهای قرآنی معرفی شده، در نمایشگاه های قرآنی که در تهران به همت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شده است، توزیع گردیده است.

۴. نرم افزار قرآنی هدی: این نرم افزار در همین شماره بیانات به تفصیل معرفی شده است.

نرم افزارهای خارجی

از بین نرم افزارهای خارجی که در شماره های ۱، ۲ و ۳ فصلنامه بیانات معرفی شده است، فقط به نسخه کامل تری از نرم افزار صخر دست یافتیم و متأسفانه سایر نرم افزارها یا اصولاً نسخه تکمیلی نداده اند و یا قادر به تهیه آن نبوده ام. به هر حال از آنجا که صخر یکی از بهترین نرم افزارهای قرآنی تولید شده در خارج از کشور است، (توسط کمپانی العالمیه) مهم ترین امکانات آخرین نسخه آن را فهرست وار بیان می کنم.

* امکانات جدید صخر در نسخه 5:

ارائه متن با اعراب و حرکات کامل قرآن کریم. (رسم الخط عثمان طه)

ارائه ترجمه برای کلمات غریب قرآن.

ارائه تفسیر برای تمامی آیات قرآن. (تفسیر ابن کثیر)
 ارائه تحلیل موضوعی به صورت یک ساختار درختی و نمایه های اصلی و فرعی
 (نمایه ها آخرین رده ساختار درختی موضوعات می باشند)
 صوت کامل قرآن با صدای استاد منشاوی.
 امکانات مفیدی برای حفظ قرآن و اجرای مسابقات آموزشی.
 امکان جست و جوی ترکیبی: شامل کلمه، ریشه کلمات و موضوع آیه.
 امکانات آموزشی مربوط به علم تجوید.
 ارائه اطلاعات جانبی در خصوص قرآن مثل: اسماء کُتاب و حفاظ و...
 ارائه اطلاعات کتابشناسی کتاب های قرآنی.
 امکان فیش برداری از بخشی از قرآن و سازماندهی اطلاعات فیشها به وسیله همین
 نرم افزار.^۳

۱. علاقه مندان به تهیه این نرم افزار می توانند جهت اطلاعات کامل تر با تلفن ۸۷۱۷۴۳۴، مؤسسه نشرآوران تهران تماس حاصل کنند.
۲. علاقه مندان به کسب اطلاعات بیشتر می توانند با مرکز تولید آن در اصفهان (تلفن ۲۸۹۹۳۴)، یا تهران مؤسسه فرهنگی شریف (تلفن ۶۰۱۰۸۸۴) تماس بگیرند.
۳. کلیه افراد و مراکزی که در خصوص نرم افزارهای قرآنی اطلاعات یا پیشنهاداتی دارند با تلفن ۲۸۹۹۳۴ اصفهان و یا ۶۰۱۰۸۸۴ تهران، مؤسسه فرهنگی شریف تماس حاصل فرمایند.

